

הלון פרק שביעי עירובין

ע"א.

עין משפט נר מצוה

ל א מיי פ"ג מלכות
עירובין הלכה יג
טו"ש"ע א"ח סי' שעב
סעף י'
ל א ב מיי"ט הלכה יד
טו"ש"ע א"ח סי' שעב
סעף י'
ל ב ג ד מיי"ט הלכה ג
טו"ש"ע א"ח סי' שעב
סעף י'
ל ג ה מיי"ט פ"א הלכה
סג הלכה לו סג
לחון פ"ג טו"ש"ע א"ח סי'
שעב סעף יג:
ל ד ו מיי"ט טו"ש"ע סג
וכי' שעב סעף יט:

היא בריתא דלון להציא בריתא כיון שכול להציא המשנה ומה שאומר בפ"ק דסוכה (דף ד.) מן ואין עמיד לפנותו ועפר סתם מחלוקת ר' יוסי ורצנן אע"ג דבמתני' דהללות לא איירי רצנן מדי בחצן מ"מ מכל שכן דעפר שמעינן דבעי ניטול והא דפשיטא ליה תנן וצטלוו הוה מיעוט לרצנן שפיר שמעינן מכל שכן דכרי דתצוהא דמהני ציטול והא דקאמר התם עפר סתם מחלוקת רבי יוסי ורצנן הוה מני למימר נמי עפר ואין עמיד לפנותו דבהא נמי פליגי רצנן ואמרי ללא ציטול אלא אם כן ציטלו ואין עמיד לפנותו ללא היינו ציטלו דממכת התם אלא משום רבי יוסי נקט עפר סתם ולא חש להאריך ולמניקט מריווי' ו**מאן תנא אהלות ר' יוסי היא.** אע"פ שלא היה יודע בריתא זו דקא' מייתי יודע היה שרבי יוסי דיבר על ההיא משנה דהללות וכי האי גוונא איכא צפק קמא דיומא (דף יד.) גבי מאן תנא תמיד ר"ש איש המנפה היא:

הרי הוא כבתם עפר ובטל. וטומאה צוקעת ועולה דקדמי' דהללות וא"ת והא ר' יוסי קסבר דטומאה טמונה אינה צוקעת בפ' העור והרוטב (מלון דף קסה:) דקאמר ר' יוסי חצילי המטה וסריגי החלונות שפירשו על פני המט צאורי הנוגע שלא כנגד הנקב טהור ומוקי לה בצמוינין לו בצמות מטפח ואומר ר"י דמ"מ מהני ציטול לענין שלא יבא טומאה לכלים בצנדרו והא דא"ר ר' יוסי צפק הללן (סוכה כ"א.) דמקומה י' עומד וממלא מפני קבר המהוס היינו דוקא צקבר דכתיב קרא (נמדבר יט) או צקבר שהמחילה על הקבר טמא אבל בעלמא קסבר ר' יוסי דלינה צוקעת וטהור: **דקאים** לה באפה ואז"ה. ואם תאמר אם כן מאי איריא דנקט רב הונא שלא יתן לתוך קופתו ולא יאכל כיון דאסור להפילו להעמידה אע"ג דלא מטלטל וי"ל דאי הוה נקט ליה אסור להעמיד לא הוה ידעינן מאי טעמא כל כמה דלא אשמעינן שאסור לטלטל הלכך אשמעינן שאסור ליתן לתוך קופתו משום דלמא מיפסית ולאו אדעתא וממילא ידעינן דאסור להעמיד: **ובן אתה מוציא בגוב שני.** פירש בקונטרס גזש צור ולא שני צור גבי תנן ויש מפרשים לשון קש וגבצא:

שמע מינה מחיצות שאין מניעות לתקרה שמן מחיצות בתמיה פ"י במחיצות עראי כי הך ולעיל (ע"ב:) פסקינן כרבי יהודה הסבר דאמר לצי"ה עירוב אחד לכולן במחיצות שאינן מניעות לתקרה והתם נמי במחיצות עראי איירי כדפי' (ה) וכל

לא ציטלו. לא ציטלו ואין הטומאה צוקעת למעלה מן הגג שיש לה אהל לעזמה: רבי יוסי היא. משום דאיירי זה רבי יוסי כדאמרין לקמן נקיט לה: **הבן.** מלאוהו תבן ויודעין אנו שאינו נריך לו מכל מקום לא ציטלו בצירוש: **הרי הוא כבתם עפר.** כעפר שאין אנו יודעין אם עמיד לפנותו אי לא דקדמייה ציטול. אלאמא לר' יוסי עפר סתם ציטול סתם תבן שאין אנו יודעין אם יצטרך ליטול לא ציטול: **עפר.** ויודעין אנו שיפנהו ללאו סתמה הוא: **הרי הוא כבתם עפר.** כגון מתני' יודעין אם יפנהו אם לאו דקדמייה לא ציטול: **הנה איסור שבת.** כגון מתני' כיון דעפר אינו ניטל בשבת סתמיה ציטול: **אפילו ארנקי.** כיס מלא מעות ציטול אם אכל תבן וקש ניטל למאכל בהמה: **למטיימיה קאי.** הלכך סתם עפר ציטול ליה ואפילו לרצנן: **גיה למטיימיה קאי.** בתמיה: לא שנו דבעי נסר ד': אלא שנסנו לנצחו. ארכו של דף לרוחב החרץ משפה לשפה כעין גשר: אכל לנרנו. שנתן לנרנו של חרץ דף ד' אורך על גבי יתדות אכל שפתו סתם קלת רוחב החרץ ומיעוטו מד': אפילו כל שפוח. שהיתה דף קלרה (א) אפילו אינה אלא ככזב הרי מיעוטו לרוחב החרץ מארבעה צמחך מדת הפתח ומתני' רחב ד' תנן: **זו שלא כנגד זו.** שהיתה ציטולת לרה"ר יומר מתצמחה לא סגי להו צנסר ארבעה: אין צין זו לזו ג'. אין רחוקה זו מזה שלשה: **מתני' מסנן.** גדיש על תבן ומפסיק על פני רוחב כל החצירות: **מאכילין.** מן התבן לצהמתן ולא חיישינן דלמא ממעיט תבן מ' דהויא לה חדא רשותא ואסרי אהדדי ולא מסקי אדעתיהו ומטלטלי בחצר להא לא חיישינן דהא אפילו אימעט אי לא הוי מיעוט על פני עשר אמות וימיר לא חסרי דהא עד עשר פיתחא הוי ואין צמחה ממעט כל כך בצאילתה בשבת אחד: **נמעט הסנן.** על (א) כל החצר או צמחך י' אמות ועוד: **מעריבין אחד.** אם נתמעט בחול: **גב'.** שלא יקן. צדיק לתוך קופתו דלמא שקיל טובא וממעט ליה מעשרה וקא מטלטל בחצר האסורה ומאכילין דקמני צמח' שהצמחה צאה ואוכלת והסתם לא חיישינן דלמא ממעיט דצמחה קלי קלי אכלה. לישנא אחרונה לא יתן לתוך קופתו משום דמוקף מאתמול למחילה זו: **ולאוקמי.** בהמתו על התבן כדי לאכול שרי ולא גזרינן דילמא שקיל צדיק וספי לה אלאמא חמיר עליה איסור דרצנן ולא עבר עליה: **והא א"ר חנינא מעמיד אדם את צמחה ע"ג עשבים.** מחוצרים לאכול ולא חיישינן דלמא עקר צדיק ומאכיל לה דהא חמיר עליה איסור שבת אכל איסור מוקפה קאי ביהמה שלא חלק צמחוק מעריבין אחד, שנים ואין מעריבין אחד, אלא בזמן שהושיוו זה הנסר מזה הגב לצדו האחר של חרץ לרחבה, אבל אם נתן זה הנסר לצדו של חרץ מצד אחד של חרץ, אפי' פחות מד' מעריבין אחד, שהרי מיעט החרץ מ' טפחים, לפי שהבן החרץ שנינו כי הוא ירוחב ד', ואם נתן

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא הא דתנן וכן שתי גזירותא דרבי וכן כנגד זו אין זו שלא כנגד זו או זו למעלה מזו לא חו למעלה מזו מני: (ב) רש"י ד"ה אפילו כו' ואפילו אינה: (ג) ד"ה נמעט המנע על פני רוחב כל התבן: (ד) תוס' מ"ה ש"ע שמו וכו' דפירש התם. נ"ב ד"ה במחיצות:

גליון הש"ס

גמ' מאן תנא עירובין ר' יוסי היא. עין לקמן דף פ"ב ע"פ מ"ה צור ממי איכא למימר:

מוסף רש"י

ר' יוסי אומר תבן ואין עמיד לפנותו וכו'. ופליג בין חצין בין אחריות, דלירות היינו עפר, וקאמר פ"ק לרצן ציטול וא"ל ר' יוסי תבן אם ידע שאינו עמיד לפנותו הרי הוא בטל מלפני, וגזירותא אפילו סתמה על ידיע' א"י עמיד לפנותו לו לא, מתמא בטל אלא אם כן ידוע דעמיד לפנותו, דהיא הוי כבתם תבן ולא ציטול (סוכה ד.)

רבינו הגנאל

בסתמא לא ציטול. ופריך רב הונא מאן תנא אהלות ר' יוסי ופליגי אתא דידן. איני והא ר' יוסי איפכא גני, דתנן באהלות פרק (ט"ז) ר' יוסי אומר תבן ואין עמיד לפנותו הרי הוא כבתם עפר ובטיל, עפר (ואין עמיד) ונתתן לפנותו הרייהו כסתם תבן ואינו בטל. קמני מיהת הרי הוא כסתם עפר ובטל, כמלל דר' יוסי סבר עפר סתם בטל. אלא תנא דעירובין הוא ר' יוסי ופליגי עליה תנא דאהלות. רב הונא בריה דרב יהושע אמר גבי איסור שבת אפי' ארנקי בטיל וכל שכן עפר או צורות. רב איש אמר בית אחרין לא רמינן, חרץ למטיימיה קאי הילכך סתמא בטיל, אבל בית לא למימליה קאי, הילכך אי פריש דמבטיל, אפי' אין אי לא לא. מתני', נתן עליו נס שרוחב ד' טפחים כו'. אמר רבא לא שנו שאם נתן החרץ נסר פחות מד' טפחים מעריבין אחד, שנים ואין מעריבין אחד, אלא בזמן שהושיוו זה הנסר מזה הגב לצדו האחר של חרץ לרחבה, אבל אם נתן זה הנסר לצדו של חרץ מצד אחד של חרץ, אפי' פחות מד' מעריבין אחד, שהרי מיעט החרץ מ' טפחים, לפי שהבן החרץ שנינו כי הוא ירוחב ד', ואם נתן

רב ניסים גאון

שמעת מינה מחיצות שאין מניעות לתקרה הריאן מחיצות הריאן הוא מילתא בפרק הדר עם הכרי, פליגי בה ר' חייא ור' שמעון ב"ר חזא אמר [במחיצות המחיצות לתקרה והר אמרן מחיצות במחיצות שאין מניעות לתקרה.

רבינו הגנאל (המשך)

בר זה הנסר לארכו [הרי] מיעט רחבו מד' טפחים. אמר רבא הא דתנן וכן שתי גזירותא דרבי וכן כנגד זו או זו למעלה מזו [לא], לא אכרן אלא שיש ביישן ג' טפחים, אבל אין ביישן ג' טפחים מעוקה (א) היא ושרי. מתיב מתבן שני שתי הצירות גבה י' טפחים מעריבין שנים ואין מעריבין אחד. אילו מאכילין מיפן ואילו מאכילין מיפן, ואוקמינא מתבן שבין שתי הצירות גבה י' טפחים לא שרי לכל חד וחד מנייהו, אלא למיקם באפי' בהמתו והיא מילתא אלא ואכלה, אבל ליתן תבן לתוך קופתו, לא להעמידה על התבן ולהאכילה אסור. ואם הוא מתבן בתוך הכית גבה י' טפחים, והבית בין שתי (ההצירות) (ההצירות), זה נתון לתוך קופתו ומאכיל זה נתון לתוך קופתו ומאכיל זה נתון לתוך קופתו ומאכיל. ומאי שנא בית דאית ליה מחיצות ותיקרה, כי מיפסית התבן מ' טפחים מינכרא מילתא דחוי ליה דקא מירחק מן התיקרא, וכיון דנתמעט עשרה טפחים ידע התרווייהו אסורין, ואי בעי נועל פתח ביתו ומבטל רשותו והוה אסור וחבירו מותר. וכן אתה אומר בניב תבן. פי' תבן מעובה כמי חבילות שבין שני תבנים שבת. דין ניב זה ודין מתבן שבין שתי הצירות אחד הוא, ולא שרו אלא למיקם באפי' בהמתו וחזילו היא ותיכול. אבל לתת לתוך קופתו לא להאכילה הוא לא. דכר מופחת מ' טפחים כיון דליכא תיקרא לא מיכרא מילתא. ואוקמינא דהיא בית דאית ביה היא מיבטא ונבחה י"ט טפחים חסר משהו, והתבן (חסר משהו) וכל פתוח מ' לבלוד דמי, שנמצא תיקרא כאלו מגיע עד שמי התבן, דבעינן מחיצות המניעות לתקרה.